

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de standaard. Ik ben Alexander Lippenveld. Silicon Valley kennen we als het centrum van de grote technologiebedrijven Google, Meta, Apple en noem maar op. Maar vorige maand dook ineens een project op om vanuit het niets een geheel nieuwe utopische stad te bouwen in het dorp binnenland van California. Wat zit hierachter en werkt dat wel zo'n utopische stad?

Voor we beginnen maak ik graag even reclame voor ons podcastfestival op 10 en 11 uur. Als je gebouillet bent door alles wat de Verenigde Staten betreft, dan is John Ronson een van de interessantste gasten voor jou. De Britse journalist vraagt zich af in zijn podcast Things Fell Apart hoe de VS zo verdeeld raakte. Onze collega, Steven Devoer, die je regelmatig hoort in DS Vandaag, interviewt Ronson. Alle info vind je op dspotcastfestival.be. En als voorsmaakje steken we de grote plaats al even over naar California. It is bold, it is massive. Those words, those are the words people are using to describe plans to build a utopian city in the North Bay. Speculations began running wild. Was it the Chinese buying up all the land around our strategic air force base? Or was Disney buying land to add a new theme park in northern California? Newly released renderings depict a community with walkable neighborhoods, shopping, dining, renewable energy and open space. It's a big project. It's in an important location. Who are the main players, tech and venture capitalist, gazillionaires like Michael Moore, chairman of Crankstart. Reed Hoffman, the co-founder of LinkedIn and a huge investor in chat GPT. Mark Anderson, who has a bunch of tech startups under his belt. We have no interest in building some kind of crazy utopia. This is not going to be the vision of some star architect. It's not going to be an experiment. I listen to a fellow that is one of the very best salesmen I've ever run into. We'll see what he's actually selling.

Dominik Dekmin, geert zelfs van onze cultuur dat actie vorige maand verraste. Een handvol technologie, big shots met een groot project om een nieuwe stad uit de grond te stampen. Leg eens uit. Wat vooral veel mensen heeft toen schrikken, is dat dit project eigenlijk als stilletjes vijf jaar bezig was. Dus al vijf jaar lang was iemand in het geheim grond aan het opkopen op een uurtje rijden van San Francisco. Dus op een pendel afstand van Silicon Valley. Niemand wist wat eraan eraan aan de hand was. En dan zijn een paar mensen dat beginnen uitzoeken. En uiteindelijk heeft dat New York Times dan gezegd van, ja, kijk, dit is een vastgoed bedrijf. En dat heet Flannery Associates. En die zijn al vijf jaar grond aan het opkopen. En dan bleek dat ze dat ook nog eens een keer vaak vrij hardhandig deden. Dat ze sommige boeren toch daar hebben, komt toch in de buurt van afdreigen om een grond te verkopen. Of er al als ze de prijs te hoog wilde laten oplopen. Heb het stil die je zelf begonnen. Mensen dan door te hebben, wacht, wacht, iedereen is hier de grond aan het opkopen. De prijs van de grond begon te stijgen. Ja, vooral het was landbouwgrond, maar het zijn mensen die niet echt in de landbouwsector actief zijn, die die gronden kopen. Welvallen. Dus dat weten we. Dus nu, wie er achter zit,

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

dat heeft dan de New York Times enkele weken geleden uitgebracht. En daar zitten dus Silicon Valley investeringsbedrijven achter en enkele Silicon Valley miljardaires. En dat is gek, dat die in het vastgoed zitten, want dat is niet echt hun business. Maar het is ook niet zo'n verassing dat Silicon Valley miljardaires oplotst denken dat ze ook stedenbouw beter kunnen dan stedenbouw en dan de overheid. Want dat is wel een idee dat je Silicon Valley al lang hebt. Die hebben uiteindelijk een traditie van industrieën heruit te vinden als een technologieindustrie. Uiteindelijk heeft men in Silicon Valley de auto-industrie heruitgevonden als een tegenindustrie. Dat is eigenlijk wat Tesla is. Men heeft de handel supermarkten heruitgevonden als een tegenindustrieën. Amazon. Dus dat is wel wat zij doen. TV kijken natuurlijk. Ja precies. Dus een industrie die nieuw is voor hen heruitvinden en er een technologiemarkt van maken en te denken dat ze dan alles gaan. En dan komt dat woord to disrupt. De disruptieve informatie. En dat is dus wat het is. Een disruptieve idee. We gaan een nieuwe stad bouwen op een uur rijden van San Francisco. Als ik denk aan Silicon Valley Big Shots die een stad willen bouwen dan zie ik iets heel futuristische voor mij met zwevende treinen en veel hoogbouw. Wordt het dat ook? Ja want toen die geruchten eerst bekend werden dat eigenlijk Silicon Valley daar aan stad wilde bouwen dan begon men inderdaad aan te denken aan zo iets jetsensachtige super futuristische stad. Blijkt het helemaal niet zo te zijn. Dus je ziet dat hebben ze op die website California Forever die dus onlangs online is verschenen staan allemaal beeldjes van wat mij direct detenken aan ja soort Middellandse zee. Dorpje eigenlijk meer dan een stad. En als je dan de teksten erbij leest is dat ook een beetje wat ze proberen op te roepen. Dus we gaan iets maken dat zo helemaal landelijk is zelfs het woord niet. Een vredig mediterranea dorpje. Ja klopt inderdaad. Dus die CEO van dat grote project Jan Schrammig dat is iemand die zijn jeugd doorgebracht heeft in Europa en hij gebruikt eigenlijk verschillende Europese steden als model. Hij noemt daar een Zwitserse steden en

een Parijs. Het is ook niet voor niks dat hij nu plots met dat idee komt van The Walkable City een paar jaar geleden heeft aan Idal Jod, de burgemeester van Parijs, die is naar voren gekomen met het idee van de wandelbare stad, de stad in 15 minuten waarin alles in wandelandstand alle voorzieningen hebt waarbij je met openbaar vervoer werkt of liefst te voet of met de fiets. Alles heel heel nabij en dat is het project dat hem voor ogen staat. Vandaar allemaal laagbouw, heel veel open plekjes, pleinjes, heel veel voorzieningen. Op elk printje staat wel ergens een terras waar mensen leuk zitten te winen en duinen. Dus het is zeker niet de bedoeling om daar gaan te werken. Het is een plek om gaan te genieten na het werk denk ik. Dan denk ik dat het een verschrikkelijk dure stad om te wonen wordt terwijl het daar in die buurt al heel duur is. Ten eerste, er zijn geen details. Ze laten dat aan de fantasie van de mensen over om het in te vullen naar hun eigen droom. Maar ze zeggen wel een paar van die verplichte dingen zoals hier zullen goedkopen en dure woningen

zijn. Je zult daar een appartementje kunnen hebben maar ook een dikke villa. Er is plaats voor iedereen.

Er zal werk zijn, er zullen scholen zijn, er zal cultuur zijn. Waar precies dat dan precies ligt op dat grondplan? Dat weten we niet want er is geen grondplan. Hoewel het eigenlijk het voorgesteld als we hebben een plan. We gaan deze droomstel bouwen en het zal alles zijn wat u zich in beeld. Maar

we hebben geen details. Die komen later wel. Moet dat dat nog uit tekenen in overleg met de

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

bevolking heet dat dan? Als je dan interview leest met die baas van California Forever, schijnen het toch wel ook wel de bedoeling zijn dat er wel degelijk mensen daar gaan wonen die in Silicon Valley werken. Wel is waar die dan meestal thuis. Voor hun computer zitten maar voor de vergaderingen

nog wel naar San Jose of ergens Silicon Valley rijdt. San Jose is al een stukje verder denk ik.

Er is natuurlijk vlak in de buurt een heel grote stad San Francisco. Dat lijkt zo wat een soort van hippie

droomstad voor vele mensen.

Klopt dat beeld dan niet meer als er nu nood is aan zo iets?

Er is inderdaad heel veel veranderd in San Francisco de laatste jaar. Ik heb dat gewond maar dat is 25 jaar geleden en toen inderdaad wilde iedereen die in Silicon Valley werkte wilde eigenlijk wonen in San Francisco. Ik had het uiteindelijk niet gedaan. Ik ben in de Valley zelf gaan wonen. Maar San Francisco was toen een aangename stad om in te wonen ook al waren de vastgoedprijzen

toen al zeer hoog en is eigenlijk zo gebleven. Maar de stad kampt momenteel met grote moeilijkheden

vooral postcorona dan heb je veel kantoreen die leegstaan. Hele nieuw neergezette kantoorgebouwen

die leegstaan. Aan de andere kant nog altijd te weinig woonruimte voor mensen. Dus combinatie van woningnood en leegstand. Heel gek en enorme fentaneeldrugcrisis. Ook nog eens een keer dakloze

drugsverslade. En het is zo. Dus specifiek een aantal van die rijke Silicon Valley wheelers en dealers zijn daar al enkele jaren eigenlijk over aan het klagen. En dat krijgt soms ook wel een politieke dimensie. Er is echt wel een soort feet tussen sommigen van die Silicon Valley en het is geen toevall denk ik dat wat ze daar aantekenen hun droomstad op een uurtje rij van San Francisco dat dat wordt voorgesteld als het exacte tegendeel van hoe zij San Francisco zijn gaan zien. Dat is een vredig dorpje versus dus de woestenij van een dorgdrugsarmude platgeslagen stad. Ik ben er vier jaar geleden nog geweest vlak voor corona in San Francisco en om terug te komen

op die hippie stad. Een stad groeit en een stad krijgt nieuwe wijken en eigenlijk kun je nu in San Francisco naar die hippie buurt gaan zoals een bijna toeristische attractie in New York naar Chinatown gaat. Dus het is gewoon een deeltje daarvan. Dus natuurlijk zijn er nog heel wat van die mensen blijven hangen en is er ook wel ja die tolerantie wat je nog wel hebt dan. Dat is dat in vergelijking met bijvoorbeeld Los Angeles waar je echt die gigantische city sprawl gaat. Het is dat die maar blijft uitdijen en die maar niet in te dammen is. Dat in vergelijking daarmee San Francisco

veel geconcentreerd is. Veel gebalder en veel denser. Ja dat is geografisch ook natuurlijk. Ja vala vala. Maar wat ook geweldig is aan San Francisco dat is dat heel die oude haven buurt met die pakhuizen dat die op een heel knappe manier herbestemd zijn en dat zijn eigenlijk ja zoals wij hier in Antwerpen het eilandje hebben en daar herbestemmingen zoeken en dat opnieuw dynamiseren. Zo is dat

echt een heel hippe buurt geworden. Dat is een heel prettige buurt met laagbouw. Twee verdiepingen,

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

drie verdiepingen, vier verdiepingen, oude pakhuizen, ruwen, gebouwen. Maar heel heel veel prettige etablitemensjes om naartoe te gaan. Een voorbeeld van herbestemming zeg maar. Echt een belangrijke punt erbij is effectief dat San Francisco niet vol staat en zeker meer te zuiden van de stad Zillek en Vellys dat echt niet vol. Dus het is niet zo dat je daar gewoon geen ruimte hebt om bij te bouwen. En dat is wat kritici nu zeggen is warm. Als ze nu al dat geld hebben want die mensen hebben ondertussen bijna een miljard dollar uitgegeven aan een gigantisch groot stuk grond rond die luchtmarkt basis in uw verberen. Als ze dat geld nu eens een keer in San Francisco of in de kleinere steden daaronder hadden gestoken dan was heel die woonproblematiek eigenlijk misschien wel opgelost. Zeg ik kritici dan.

California forever begint dus helemaal van vooraf aan. Een nieuwe lijn. Waarom? Wel er zijn heel veel verschillende dingen die een rol zouden kunnen spelen en lijken te spelen. Gaat het voor een stuk ook over ja politiek eventjes laten zien. Wij kunnen dat beter dan die en dan snel gaat dat al over. Republikeinen versus democraten. California is overwegend democratisch. San Francisco is overwegend democratisch. Daar zitten wel bij die financiers wel wat republikeinen bij de dingen van wij kunnen het allemaal veel beter. Er is sprake geweest alweer dat je dat op die website nu ziet van ook experimenten met governance met hoe beheren je een stad. Dus het is niet alleen we kunnen beter een stad bouwen dan die democraten die het hier vertrekken hebben maar we kunnen misschien ook die stad wel beter leiden op een slimmere manier en dan vraag je al het af is dat wel zo en kunnen ze dat echt wel en zullen ze niet nog wat problemen tegenhouden. Daar staat het natuurlijk ook tegenover dat ze dan voor geen nieuwe droomstad die ze aan bouwen zijn en waarvoor ze dus landbouwgrond willen omzetten in veel veel duurder bouwgrond wat een mooi stuk vastgoed speculatie is dat zij wel rekenen op de overheid om die te ontsluiten want er ligt tussen snelweg in een slechte staat en er ligt bijvoorbeeld ook een waterleiding in een aquaduct in slechte staat en zij zeggen dus niet op een website heel voorzichtig om niet te suggereren dat ze daar ook maar iets aan gaan doen of maar een cent in gaan steken in het verbeteren van de infrastructuur. Want dat zal nodig zijn infrastructuur werken over welke schaal spreken we ongeveer. Ja dus de cijfers die je ziet dan spreken ze maar over enkele 10.000 maar ze hebben dan wel 204 kanten kilometer gekocht dus dat klopt inderdaad iets niet. Straks kijken we naar hoe je een nagelnieuwe stad uit de grond kan stampen maar eerst gaan we even uit voor reclame. Stop, wie zit er nog met vragen? Vragen als elektrisch laden? Hoe doe ik dat invoudig? Slim? Vordelig? Ontdek al onze latere plossingen opmaat want bij ng willen we dat iedereen mee is. NG, al onze energie gaat met jou. Geert Dominique terug naar jullie. Geert een stad bouwen zoals dat project in California is dat in het verleden al succesvol gebleken in de rest van de wereld.

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

Kan je ja kan je zo iets creëren? Ja dat kan dat is meermaals gebeurd. Heel vaak is een argument de bevolkingsaan groei. Je hebt dat bijvoorbeeld na de oorlog heb je dat gehad in Frankrijk, Groot-Brittannië ook. In Frankrijk zijn dat de zogenaamde Villenauvel geworden. Ja zo heb je er eigenlijk echt een resum rond Parijs, Marnella Vallée of Evrie. Dat zijn allemaal van die ja spillover steden. Ja nu zelfs recent in Groot-Brittannië in het graafschap kent heb je er nog vier. Maar eigenlijk zijn dat na ja overloop satellietsteden van de stad zelf omdat de stad vol zit en omdat ze daar een halt willen aan toe roepen. Nu is dat dan gelukt wel wat die Parijse steden betreft of die voorsteden en wordt er toch wel heel dikwijls gezegd dat dat een soort van getoos geworden zijn. Wat je

nog hebt dat is bijvoorbeeld dat je daar een van de verlichte politieke figure hebt die zegt van we gaan nu een nieuwe hoofdstap maken en hebben ze bijvoorbeeld gedaan in Noord-Indië in de jaren 50

dan hebben ze Le Corbusier gevraagd de grote modernistische architect en die heeft daar eigenlijk echt

volledig van op plan een nieuwe stad Chandigar gebouwd. Bijna vergelijkbaar, iemand die een groot bewonderaar was van Le Corbusier, dat was Oscar Niemeyer, die heeft dan in Brazilië gemaakt. Ja natuurlijk. Eigenlijk ook vergelijkbaar met wat er nu in California kan gaan gebeuren. Echt op een plek, een stuk safanne die echt vrij onvruktbaar was. Wat heb je dan daar heb je van die heel grote

structuren, van die heel duidelijke grondplannen, brede boulevaars op tactische plekken, grote voorzieningen ingeplant, culturele voorzieningen, een palis, ja je neemt het. Zowel van Chandigar als

van Brazilië heb je toch wel een beetje de indruk omdat het dan echt van op die modernistische leest samengesteld is waar ze zeggen en in dat stadsteel gaan we nu dat doen en in dat stadsteel zit industrie en in dat stadsteel gaan we nu allemaal wonen omdat het eigenlijk zo bedacht is, is het toch een beetje koud en kiel. Ja, zo wat gemaakt waarschijnlijk. Dus ja je zou kunnen zeggen dat de beste steden, dat dat eigenlijk de steden zijn die in de loop van honderder jaren ontstaan zijn, vorm gekregen hebben en ja waar het leven ingekomen is en waar de inwoners zich de stad toegeëigend

hebben. Een belangrijk verschil tussen natuurlijk al die initiatieven waar geert het over heeft en dit initiatief is dat het hier over privé gaat. Dat is niet de overheid, het is ook geen democratische controle over, behalve dan dat die witgeving naar complex is dus een referendum gaan moeten houden bij de bevolking. Dat zijn niet veel mensen, want dat is een heel dun bevolkte streek, ze moeten eigenlijk gewoon een groepje mensen daar in die Solana County, zo heet dat grondgebied, overtuigen om jaar te stemmen op een project waarvan ze alleen de goede kant te kennen.

En dan hebben een aantal miljardairs in Silicon Valley, ja kassa. Ja, er zijn nog een paar belangrijke redenen waarom men in de wereld recent nieuwe steden gaan bouwen is en ja dat heeft bijvoorbeeld te maken met klimaatgevolgen en dat is dat men in bepaalde delen van de wereld vreest dat er wel eens overstromingsgevaar zou kunnen gaan zijn en zo is er bijvoorbeeld nu in Zuid-Korea het project van Busan waar ze een soort van drijvende stad hebben dus eigenlijk voor de haven, Oceanics gaat dat heeten, je hebt ook in de Maledieën ga je ook een soort van drijvende stad hebben omdat men denkt dat de verschillende eilanden van de archipel dat die ja tussen dit

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

en een paar jaar dat die gaan overstromen, maar ook dat zijn dan weer overheden natuurlijk met de steun van projectontwikkelaars die dat gaan ontwikkelen en ja recent heb je dan ook dat hele maffe idee gehad in in Saudi-Arabië de line wat eigenlijk ook weer een land is Saudi-Arabië dat zegt ja er gaat een periode komen dat die olierijken dommen dat dit gaat ophouden dus dit is echt een

land in reconversie maar dus ook weer de overheid die daar nu een heel grootschalig plan maakt en zij zijn de hefboom die dit gaan realiseren in een groot verschil is inderdaad dat dit California privéinvesteerders zijn die line daar wil ik nog even op doorgaan dat is wel een heel futuristische project de naam zegt het al het wordt gewoon een lijn ja het idee is dat Saudi-Arabië zegt van ja we moeten nu van alles gaan doen en ze hebben daarom een heel groot eigenlijk is heel het land vogelvrij verklaard voor projectontwikkeling zeg maar nu wat is nu die line ja dat is een gebied dat aantakt vanaf de rode zee en het idee is dat ze daar een lijnstad gaan maken het idee is dat je echt één grote lijn maakt en dat je daar onkoer de route op regelmatig afstanden de nodige voorzieningen op intact en ook weer van hier gaan we wonen en hier gaan we industrie doen en je neemt nu het idee is dat men de sprawl eigenlijk wil tegengaan en dat men zegt van als je nu een stad laat uithijden en uithijden en uithijden dit gaan we nu niet doen en hebben ze een filmpje gemaakt waarbij dat ze met stoffer en blik die uithij in de stad eigenlijk bij elkaar vegen en dat ze zeggen en nu gaan wij één lange lijn van 170 kilometer overhouden maar het gaat een sprietje zijn van 200 meter breed en daar gaan we alle voorzieningen op intacten en dan kun je zeggen van ja dit is toch maf waarom zou je al die voorzieningen zo gaan uitrekken over 170 kilometer wel en toch hebben ze daar de ambitie om nog beter te doen dan aan Hidalgo en geen 15 minuten stad te maken maar een vijf minuten stad alle voorzieningen dus op een afstand van vijf minuten en ze zijn van plan om daar een hypersnelle trein vast in your seatbelts

op 20 minuten van de ene kant van de stad naar de andere kant over 170 kilometer ja oké terug naar californië dominiek hoe realistisch is dat nu dat wat project er komt wel ten eerste gaan ze flink wat tegenstand hebben dus de democratische politie voelen zich op de tene getrapt en voelen

zich echt wel aangevallen dus de democratische politie zetten nu hun haken in saand maar ja goed aan de tussenten gaat californië forever rechtstreeks aan de bevolking want ze moeten het via referendum doen dat is de manier dat ze dus die landbogrand willen omzetten in bouwgeld nu het is ook oké maar zo werkt silken value wel dus je probeert 10 20 30 start ups en je hopt dat één van die start ups super succes wordt dat wel opvalt is ja er is geen plan er is dus geen plan en die die tekeningen die zijn met ei gegenereerd dus men heeft niet op basis van een grondplan in

architectuur software een 3d render gemaakt van die stad zoals men nu vaak doet voor een groot bouwpuiver

wat ook heel erg opvalt is dat het landschap dat het zich een soort zacht glooiende heuvel landschap plaatsvindt al die al die beelden zie je een vrij groen glooiend heuvel landschap en terwijl het daar een steen het is daar volledig vlak en het is eigenlijk inderdaad bijna woestijn het is puurtoskane in californië ja dat is een beetje voorstellen ja dus was bij mij eigenlijk overkomt niet op dit moment is dit een compagnie die een beetje op snelheid genomen is dat idee is gelekt er is gebleken wie al die gronden gekocht heeft en daardoor denk ik waar zij verplicht tot communicatie

[Transcript] DS Vandaag / Silicon Valley-miljardairs maken plannen voor een totaal nieuwe stad

en
het is haastje rep je die communicatie je ziet dat ze in hun argumentatie om dit projecten gaan doen dat ze ja dat ze heel valabele argumenten gebruiken van waarom elders in de wereld wel eens nieuwe steden gebouwd zijn dus gebruikend het argument er komt hier een bevolkingsaangroei aan want er zijn de steunen dan op een soort van projectie die ooit gemaakt is waarbij dat er gezicht is tussen dit en vijftig jaar moeten er in californië 2,2 miljoen huizen bij komen en zij zeggen wij gaan daarvoor zorgen slim gezien natuurlijk ze weten ook dat in californië dat de city sprawl dat dat een heel groot probleem is dat de kostprijzen van de woonst dat dat een heel groot probleem is dus wat toen zij ze gaan erop inspelen ze zeggen dankzij onze oplossing zal de city sprawl tegengegaan worden zij maken zich ook sterk dat ze gaan voor betaalbare huizen zal nog moeten blijken natuurlijk maar dat is het argument dat zij uitspelen tot slot als het er toch zou staan ooit gaan jullie dan eens gaan kijken of niet als ik het nog gaan meemaken want het zal er niet recht staan dat is wel goed laten we al afspreken vliegtuig de ketje geert doin ik dank jullie wel dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard bedankt voor het luisteren volg ons op spotify apple podcast of eender welk ander podcast platform of download de vernieuwde app des podcast waar je ons werk en de beste luistertips van onze redactie terugvindt alle credits van de podcast die je net hoorde vind je op standaard.be schuinstreep podcast via gerenkant via podcast.adstandaard.be